

prima instanță: Judecătoria Basarabeasca – Gh. Burdujan
 instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Bostan, Gr. Dașchevici și V. Negru

ÎNCHEIERE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
 al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
 judecători

Ala Cobăneanu
 Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de
 Țîberman Piotr, prin intermediul avocatului Rozlovan Aliona,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Țîberman Piotr,
 prin intermediul avocatului Rozlovan Aliona împotriva Evgheniei Jeleznaia și Anjelei
 Dermenji cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, prin care s-au
 respins cererile de apel depuse de Țîberman Piotr, prin intermediul avocatului
 Rozlovan Aliona și de Jelezanaia Evghenia, prin intermediul avocatului Cîrboba
 Harlampi și s-a menținut hotărârea Judecătoria Basarabeasca din 08 noiembrie 2016,
 prin care acțiunea a fost admisă parțial

c o n s t a t ă:

La 21 decembrie 2015 avocatul Rozlovan Aliona, împuternicită prin mandatul
 din 07 septembrie 2015, să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul
 de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea
 judecătorească (f.d. 2), a depus în interesele lui Țîberman Piotr cerere de chemare în
 judecată împotriva Evgheniei Jeleznaia și Anjelei Dermenji cu privire la
 recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Rozlovan Aliona a indicat
 că la 20 august 2005 Țîberman Piotr s-a căsătorit cu Jeleznaia Stepanida, care după
 căsătorie a preluat numele soțului.

La momentul încheierii căsătoriei, fiecare dintre soți avea în proprietate câte un
 imobil: Țîberman Piotr – apartamentul nr. LLLL, și Stepanida – casa din XXXX.

După o perioadă îndelungată de timp, soții au convenit să doneze fiicei soției
 Anjela Dermenji apartamentul ce aparținea lui Țîberman Piotr, iar soția cu cele 2 fiice
 au menționat că o jumătate din casa de locuit ce aparține doar soției, îi va reveni
 reclamantului.

În urma înțelegerii au încheiat formal un contract de vânzare-cumpărare,
 potrivit căruia Țîberman Piotr a vândut Anjelei Dermenji apartamentul său.

Din momentul înstrăinării bunului împreună cu soția a posedat și folosit
 bunurile situate în casa de locuit situată în XXXX.

La acel moment pe terenul cu numărul cadastral ZZZZ exista casa de locuit
 individuală care era format din 3 camere de locuit și având în vedere că nu existau
 toate condițiile necesare Țîberman Piotr a efectuat reamenajarea și reutilizarea casei, a
 schimbat geamurile, a edificat unele construcții anexă: verandă, sarai, bunuri care au
 fost înregistrate în Registrul bunurilor imobile la 01 iunie 2011 în baza procesului-
 verbal de recepție finală.

La 30 iunie 2014 soția Stepanida a decedat și având în vedere că Țîberman Piotr considera înțelegerea avută cu soția și copiii acesteia una stabilă, a încercat să discute cu fiicele acesteia în vederea perfectării actelor și înregistrării dreptului său de proprietate asupra casei de locuit, după cum au convenit.

Ulterior a constatat că în Registrul bunurilor imobile, bunurile care au fost construite pe parcursul căsătoriei au fost înregistrate după Țîberman Stepanida, însă consideră că aceste bunuri sunt proprietate comună în devălmășie.

Avocatul Rozlovan Aliona cere recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a bunurilor imobile anexă la casa de locuit, situată în XXXX și anume: 1. construcția de locuit anexă – cameră, bucatărie, baie cu suprafața de 30,5 m.p., 2. veranda cu suprafața de 5,2 m.p., 3 sarai cu suprafața de 10,2 m.p., 4 garaj cu suprafața de 34 m.p., cu atribuirea a câte ½ cotă-parte din construcția anexă pentru fiecare soț Țîberman Piotr și Țîberman Stepanida și recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din casa de locuit și ½ cotă-parte din terenul aferent construcției cu suprafața de 0,086 ha, proprietate personală a Stepanidei Țîberman (f.d.3-4).

Avocatul Rozlovan Aliona a depus în interesele lui Țîberman Piotr cerere de completare a cerințelor inițiale solicitând recunoașterea dreptului de proprietate comună în devălmășie și asupra construcției accesorii cu numărul cadastral VVVV cu suprafața de 5,4 m.p. (f.d. 51).

Prin hotărârea Judecătoriai Basarabeasca din 08 noiembrie 2016 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de avocatul Rozlovan Aliona în interesele lui Țîberman Piotr.

S-a recunoscut dreptul de proprietate conform procesului-verbal de recepție finală nr. 22 din 02 iunie 2011 asupra ½ cotă-parte lui Țîberman Piotr asupra următoarelor bunuri imobile amplasate în XXXX: anexa la casa de locuit compusă din cameră, bucatărie, baie cu suprafața de 30,5 m.p., veranda cu suprafața de 5,2 m.p., sarai cu suprafața de 10,2 m.p., garaj cu suprafața de 34 m.p. și sarai cu suprafața de 5.4. m.p.

În rest cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat în mod solidar de la Jeleznaia Evghenia și Dermenji Anjela taxa de stat în mărime de 1 134 lei (f.d. 85-86, 89, 97-100).

La 07 decembrie 2016 avocatul Rozlovan Aliona a depus în interesele lui Țîberman Piotr apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriai Basarabeasca din 08 noiembrie 2016 (f.d. 108, vol. I), iar ulterior apel motivat împotriva aceleiași hotărâri (f.d. 130-134, 137-139).

La 06 decembrie 2016 avocatul Harlampi Cîrboba, împuternicit prin mandatul din 18 mai 2016 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 39, vol. I), a declarat în interesele Evgheniei Jeleznaia apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriai Basarabeasca din 08 noiembrie 2016 (f.d. 109).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 23 mai 2017 a respins apelurile declarate de avocatul Rozlovan Aliona în interesele lui Țîberman Piotr și avocatul Cîrboba Harlampi în interesele Evgheniei Jeleznaia și a menținut hotărârea Judecătoriai Basarabeasca din 08 noiembrie 2016 (f.d. 150-168).

În motivarea soluției instanțele de judecată au indicat că potrivit procesului-verbal de recepție finală nr. 22 din 01 iunie 2011, comisia de recepția finală din cadrul Primăriei or. Basarabeasca a recomandat ca anexa la casa de locuit compusă din cameră, bucatărie, baie cu suprafața de 30,5 m.p., veranda cu suprafața de 5,2

m.p., sarai cu suprafața de 10,2 m.p., garaj cu suprafața de 34 m.p. și sarai cu suprafața de 5.4. m.p. să fie primite în exploatare, iar potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile dreptul de proprietate asupra acestor bunuri imobile a fost înregistrat după Țîberman Stepanida.

Instanțele de judecată au mai constatat că bunurile menționate au fost construite de către soții Țîberman în perioada căsătoriei și acestor bunuri li se aplică regimul juridic al bunurilor proprietate comună în devălmășie, urmând a fi atribuit fiecărui soț câte ½ cotă-parte, în condițiile în care nicio parte nu a dovedit că părțile soților nu ar fi egale.

Instanțele de judecată au respins pretenția cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte asupra casei de locuit cu numărul cadastral YYYY și a terenului aferent cu numărul cadastral ZZZZ cu suprafața de 0,086 ha, având în vedere că aceste bunuri au fost dobândite de Țîberman Stepanida în baza contractului de vânzare-cumpărare din 14 august 1986 până la înregistrarea căsătoriei cu Țîberman Piotr, iar ultimul nu a probat că în timpul căsătoriei a efectuat reparația capitală și reamenajarea casei.

La 23 februarie 2018 prin intermediul oficiului poștal avocatul Rozlovan Aliona a declarat în interesele lui Țîberman Piotr recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs avocatul Rozlovan Aliona a indicat că instanțele de judecată au omis să aplice în speța prevederile art. 372 Codul civil și eronat au reținut că nu au fost prezentate probe care să confirme îmbunătățirea casei de locuit, în condițiile în care au recunoscut dreptul de proprietate al recurentului asupra anexei.

A concretizat că în perioada căsătoriei s-a mărit suprafața casei de locuit și au fost create condiții de trai decente.

A mai relevat că instanțele de judecată neîntemeiat au respins cererea cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie asupra terenului și au recunoscut dreptul asupra unei cote-părți din casă, fiind pusă sub întrebare chestiunea cu privire la accesul la bunurile imobile, or terenul este considerat bun principal, iar lucrurile care se încorporează sunt accesorii.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 13 aprilie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat Evgheniei Jeleznaia și Anjelei Dermenji o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copie respective, însă până la data examinării chestiunii cu privire la admisibilitatea recursului, intimații nu au prezentat referință.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând argumentele invocate de Țîberman Piotr, prin intermediul avocatului Rozlovan Aliona în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La 20 iulie 2017 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei din 23 mai 2017 (f.d. 169), însă la materialele pricinii lipsesc probe care să confirme data recepționării copiei deciziei instanței de apel de către Țîberman Piotr. La materialele pricinii este doar cererea avocatului Rozlovan Aliona din 26 decembrie 2017, prin care solicită eliberarea copiei deciziei instanței de apel, indicând pe cerere că a primit copia solicitată la 10 ianuarie 2018 (f.d. 175).

În lipsa unor probe care să confirme că Țîberman Piotr și avocatul acestuia Rozlovan Aliona au recepționat copia deciziei instanței de apel anterior datei de 10 ianuarie 2018, recursul declarat la 23 februarie 2018 urmează a se considera depus în termen, în condițiile în care tardivitatea recursului nu poate fi stabilită arbitrar.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost semnat de avocatul Rozlovan Aliona, împuternicită prin mandatul din 07 septembrie 2015, să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cererea de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 2), recurentul fiind partea în proces care a declanșat acțiunea, astfel încât temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă nu are incidență.

În conformitate cu art. 433 lit. d) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, instanța de recurs relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate *supra*, instanța de recurs conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate de art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, Completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul statuează că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul notează că în cererea de recurs Țîberman Piotr, prin intermediul avocatului Rozlovan Aliona a indicat temei de declarare a recursului prevederile art. 432 alin. (1), (2) lit. a) Codul de procedură civilă.

Totuși, din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, Țîberman Piotr, prin intermediul avocatului Rozlovan Aliona a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă

putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu este suficient de fundamentată.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate au emis hotărâri legale, iar argumentele invocate de Țîberman Piotr, prin intermediul avocatului Rozlovan Aliona în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Țîberman Piotr, prin intermediul avocatului Rozlovan Aliona se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton